

Statuten.

Inhoudsopgave.

hoofdstuk 1: Algemeen.

1. Naam en zetel
2. Begripsbepalingen
3. Duur
4. Inrichting van de vereniging
5. Organen van de vereniging
6. Doel en middelen
7. Vertegenwoordiging
8. Geldelijk beheer

hoofdstuk 2: Leden.

9. Leden
10. Gewone leden
11. Aspirant-leden
12. Ereleden
13. Leden van verdienste
14. Aanvang van het lidmaatschap
15. Einde van het lidmaatschap
16. Rechten van leden

hoofdstuk 3: Organisatie.

17. Afdelingen
18. Organisatie en werkzaamheden van afdelingen en centrales

hoofdstuk 4: De algemene vergadering.

19. Algemene vergadering
20. Jaarlijkse algemene vergadering
21. Bijeenroeping algemene vergadering
22. Stemrecht algemene vergadering van afgevaardigden
23. Voorstellen aan de algemene vergadering
24. Reglementen

hoofdstuk 5: Het hoofdbestuur.

- 25. Hoofdbestuur
- 26. Zittingsduur leden hoofdbestuur
- 27. Taken hoofdbestuur

hoofdstuk 6: Bijzondere organen.

- 28. Partijraad
- 29. Commissie van beroep

hoofdstuk 7: Overige bepalingen.

- 30. Informatiebeheer
- 31. Kandidatuur
- 32. Onverenigbaarheid van functies
- 33. Onvoorziene omstandigheden
- 34. Wijziging statuten
- 35. Ontbinding van de partij

hoofdstuk 1: Algemeen.

artikel 1: Naam en zetel.

- 1.1 De vereniging is genaamd: Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.
- 1.2 Zij kan worden aangeduid als: VVD.
- 1.3 Zij heeft haar zetel te Den Haag.

artikel 2: Begripsbepalingen.

- 2.1 In deze statuten en in de krachtens deze statuten vast te stellen reglementen wordt verstaan onder
  - a. *Algemene vergadering:*
De algemene vergadering van de VVD zoals geregeld in de artikelen 19 tot en met 22;
  - b. *Jaarlijkse algemene vergadering:*
De algemene vergadering, die ingevolge artikel 20 elk jaar vóór één juni wordt gehouden;
  - c. *Hoofdbestuur:*
De door de algemene vergadering benoemde bestuursleden van de VVD;
  - d. *Centrales:*
De kamercentrales en provinciecentrales, als omschreven in artikel 5;
  - e. *Ledenvergadering van een centrale:*
De vergadering van de leden die behoren tot de afdelingen waaruit de centrale bestaat;
  - f. *Afdeling:*
Een overeenkomstig artikel 17 opgerichte plaatselijke organisatie van de VVD;
  - g. *Ledenvergadering van een afdeling:*
De vergadering van de leden, die tot die afdeling behoren;
  - h. *Fractie:*
De als zodanig gezamenlijk in een vertegenwoordigend lichaam (gemeenteraad, deelgemeenteraad, provinciale staten, Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement) optredende leden van de VVD;
  - i. *Commissie van beroep:*
De in artikel 29 omschreven commissie;
  - j. *VVD-bestuurdersvereniging:*
De vereniging van de VVD ter bevordering van de kennis van het bestuur van provincies, gemeenten, deelgemeenten en wijken, samenwerkingsverbanden en waterschappen;

k. *Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie:*

De vereniging van jonge liberalen ter bevordering van de informatie over politieke problemen in de maatschappij en het doordringen van de leden van de verantwoordelijkheden welke het staatsburgerschap aan hen oplegt;

l. *Gewone meerderheid:*

Meer dan de helft van het aantal uitgebrachte stemmen, waarbij blanco en ongeldig uitgebrachte stemmen geacht worden niet te zijn uitgebracht;

m. *Gekwalificeerde meerderheid:*

Ten minste twee derde van het aantal geldig uitgebrachte stemmen, waarbij blanco en ongeldig uitgebrachte stemmen geacht worden niet te zijn uitgebracht.

artikel 3: Duur.

- 3.1 De VVD is opgericht op vierentwintig januari negentienhonderdachtenveertig te Amsterdam en op negen december negentienhonderdzevenenzeventig is de duur van de vereniging verlengd voor onbepaalde tijd.

artikel 4: Inrichting van de vereniging.

- 4.1 Er is één vereniging Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.
- 4.2 Het hoofdbestuur kan met machtiging van de algemene vergadering werkzaamheden (doen) uitvoeren in centrales en afdelingen.
- 4.3 De centrales en afdelingen zijn ingericht, zoals bij huishoudelijk reglement is bepaald.
- 4.4 In de algemene vergadering van afgevaardigden wordt slechts gestemd door afgevaardigden van de afdelingen.

artikel 5: Organen van de vereniging.

- 5.1 De VVD kent de navolgende organen
- a. *Algemene vergadering:*
De algemene vergadering van de VVD, bestaande uit twee kamers, te weten de algemene ledenvergadering en de algemene vergadering van afgevaardigden;
- b. *Afdeling:*
Een orgaan als bedoeld in artikel 17.1;
- c. *Onderafdeling:*
Een orgaan als bedoeld in artikel 17.7;
- d. *Hoofdbestuur:*
Het bestuur van de VVD;

e. *Kamercentrale:*

De bundeling van alle afdelingen binnen de onderscheidenlijke kieskringen, waarin het Rijk ingevolge de Kieswet is verdeeld;

f. *Provinciecentrale:*

Een overkoepelend orgaan, gevormd uit alle kamercentrales, die in één provincie voorkomen, dan wel, indien in de provincie slechts één kamercentrale voorkomt, die kamercentrale;

g. *Partijraad:*

Een landelijk orgaan, dat in politiek opzicht een adviserende en stimulerende taak heeft;

h. *Commissie van beroep:*

Een beroepsinstantie samengesteld uit door de algemene vergadering benoemde leden;

i. *Partijcommissies:*

Commissies die het hoofdbestuur alsmede de fracties van de Eerste en de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de VVD-leden in het Europees Parlement adviseren over vraagstukken, die tot hun werkterrein behoren;

j. *Landelijke commissies:*

Door het hoofdbestuur in te stellen commissies, die het hoofdbestuur stelselmatig adviseren over vraagstukken, die behoren tot het werkterrein van het hoofdbestuur;

k. *Ad hoc commissies:*

Door het hoofdbestuur in te stellen commissies, die het hoofdbestuur incidenteel adviseren over vraagstukken die behoren tot het werkterrein van het hoofdbestuur.

artikel 6: Doel en middelen.

- 6.1 De VVD stelt zich ten doel de toepassing te bevorderen van de liberale beginselen.
- 6.2 Deze beginselen worden nader omschreven in een door de algemene vergadering vastgestelde beginselverklaring.
- 6.3 De VVD streeft dit doel na door alle wettige middelen die aan het doel bevorderlijk zijn, in het bijzonder door:
  - a. Het verder ontwikkelen, verdiepen en verbreiden van de liberale beginselen en het vergroten van hun invloed op onder andere de nationale en internationale politiek;
  - b. Het bevorderen van de verkiezing van leden van de VVD in de vertegenwoordigende lichamen.

artikel 7: Vertegenwoordiging.

- 7.1 De VVD wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd door het hoofdbestuur. Bovendien komt die bevoegdheid gezamenlijk toe aan twee leden van het hoofdbestuur waaronder ten minste één in functie gekozen lid.

artikel 8: Geldelijk beheer.

- 8.1 De inkomsten van de VVD bestaan uit:
- a. De contributie van de leden;
  - b. Verkiezingsbijdragen;
  - c. Giften en legaten;
  - d. Subsidies van overheidswege;
  - e. Erfstellingen, te aanvaarden onder voorbehoud van boedelbeschrijving, behoudens in die gevallen waarin de boedelnotaris, de executeur of de vereffenaar aantoonde dat het boedelsaldo de schulden van de nalatenschap ruim overtreft;
  - f. Rente van belegde gelden;
  - g. Vergoedingen en opbrengsten voor en van publicaties;
  - h. Alle andere baten.
- 8.2 Het boekjaar loopt gelijk met het kalenderjaar.
- 8.3 De landelijk penningmeester is namens het hoofdbestuur belast met het geldelijk beheer. Als bij reglement onderdelen van de vereniging zijn aangewezen met een eigen bestuur, kennen deze een eigen geldelijk beheer dat door de betreffende penningmeester namens dat bestuur wordt gevoerd en ziet het hoofdbestuur er slechts op toe dat daarbij de statuten, reglementen en besluiten van de algemene vergadering worden nageleefd.

hoofdstuk 2: Leden.

artikel 9: Leden.

- 9.1 De VVD kent gewone leden en aspirant-leden.
- 9.2 In bijzondere gevallen kan aan een gewoon lid de titel erelid dan wel lid van verdienste worden verleend.

artikel 10: Gewone leden.

- 10.1 Slechts natuurlijke personen kunnen gewone leden van de VVD zijn.
- 10.2 Als gewoon lid van de VVD kan worden toegelaten degene die:
  - a. de liberale beginselen is toegedaan,
  - b. doel en middelen van de VVD daadwerkelijk onderschrijft,
  - c. de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt of in het kalenderjaar van toelating bereikt en
  - d. niet ten gevolge van een in kracht van gewijsde gegaan vonnis het passief kiesrecht heeft verloren.

artikel 11: Aspirant-leden.

- 11.1 Als aspirant-lid kunnen tot de VVD worden toegelaten zij die nog niet de bij de wet vastgestelde leeftijd voor het actief kiesrecht hebben bereikt en die de liberale beginselen zijn toegedaan.
- 11.2 Een aspirant-lid heeft geen stemrecht en kan niet worden benoemd in een bestuursfunctie; overigens heeft hij overeenkomstige rechten en verplichtingen als een gewoon lid.
- 11.3 Aspirant-leden worden bij het bereiken van de leeftijd van achttien jaar automatisch gewoon lid.

artikel 12: Ereleden.

- 12.1 Erelid is degene, aan wie wegens zijn bijzondere verdiensten voor de VVD deze titel door de algemene vergadering is verleend.
- 12.2 De algemene vergadering kan aan een erelid tevens de titel van erevoorzitter verlenen.

artikel 13: Leden van verdienste.

- 13.1 Lid van verdienste is degene, aan wie wegens zijn bijzondere verdiensten voor de VVD in een afdeling of

centrale, deze titel is verleend door de ledenvergadering van een afdeling of centrale.

- 13.2 De ledenvergadering van een afdeling of centrale kan aan een lid van verdienste tevens de titel van erevoorzitter van die afdeling dan wel centrale verlenen.

artikel 14: Aanvang van het lidmaatschap.

- 14.1 Het lidmaatschap vangt aan door schriftelijke aanmelding bij het hoofdbestuur, tenzij het hoofdbestuur binnen twee maanden na aanmelding - gehoord het afdelingsbestuur van de afdeling waar de betrokkene woont - beslist dat betrokkene geen lid kan worden. In dat laatste geval wordt de betrokkene geacht nooit lid te zijn geweest van de VVD.
- 14.2 Nadat het lidmaatschap is beëindigd door ontzetting door het hoofdbestuur kan het lidmaatschap slechts opnieuw aanvangen na een uitdrukkelijk besluit tot wedertoelating door het hoofdbestuur - gehoord het afdelingsbestuur van de afdeling waar de betrokkene woont. Deze bepaling is van overeenkomstige toepassing op degene die het lidmaatschap door opzegging beëindigt nadat een vergadering als bedoeld in artikel 15.4 onder a, b of c is bijeengeroepen.
- 14.3 Het lidmaatschap wordt ten minste voor het kalenderjaar aangegaan.
- 14.4 Een lid behoort tot de afdeling, in de gemeente waaronder zijn woonplaats ressorteert, behoudens het in artikel 14.5 bepaalde.
- 14.5 Op diens verzoek kan een lid behoren tot een andere afdeling dan die in de gemeente waaronder zijn woonplaats ressorteert, dan wel niet tot een afdeling behoren. Op zodanig verzoek beslist het hoofdbestuur, dat aan de inwilliging voorwaarden kan verbinden
- 14.6 Tegen een afwijzend besluit op grond van artikel 14.1 en 14.5 staat voor de betrokkene beroep open bij de commissie van beroep.

artikel 15: Einde van het lidmaatschap.

- 15.1 Het lidmaatschap eindigt door:
- a. De dood van het lid;
  - b. Schriftelijke opzegging door het lid;
  - c. Schriftelijke opzegging door het hoofdbestuur;
  - d. Ontzetting door het hoofdbestuur.
- 15.2 Opzegging door het lid kan alleen plaatsvinden per het einde van het kalenderjaar, tenzij het lid verklaart de opzegging op kortere termijn te willen doen ingaan. De

- schriftelijke opzegging dient derhalve vóór één januari door het hoofdbestuur te zijn ontvangen. In geval van opzegging door een lid blijft de contributie tot en met de lopende contributietermijn verschuldigd, er vindt in geen van deze gevallen verrekening van de betaalde contributie plaats.
- 15.3 Opzegging door het hoofdbestuur heeft plaats met onmiddellijke ingang behoudens schorsende werking door beroep (het bepaalde in 15.6):
- a. Wegens nalatigheid de contributie te voldoen;
  - b. Na het in kracht van gewijsde gaan van een vonnis, dat ten gevolge heeft, dat het actief en/of passief kiesrecht van het betrokken lid verloren gaat;
  - c. Wanneer een lid op andere wijze heeft opgehouden aan de in artikel 10 gestelde vereisten te voldoen;
  - d. Wanneer van de VVD redelijkerwijs niet gevergd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren.
- 15.4 Tot ontzetting is het hoofdbestuur bevoegd:
- a. Op een gemotiveerd schriftelijk voorstel van de ledenvergadering van de afdeling, waartoe het lid behoort;
  - b. Op een gemotiveerd schriftelijk voorstel van het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort waarbij het lid is geregistreerd;
  - c. Op eigen voorstel.
- 15.5 Ontzetting kan alleen worden uitgesproken wanneer een lid in strijd handelt met de statuten, de door de algemene vergadering vastgestelde reglementen of besluiten of wanneer hij de VVD op onredelijke wijze benadeelt.
- 15.6 Tegen een besluit als bedoeld in de artikelen 15.3, 15.4 en 15.5 staat voor het betreffende lid beroep open op de commissie van beroep. Tijdens de beroepstermijn en hangende het beroep is het lid geschorst.

artikel 16: Rechten van leden.

- 16.1 De gewone leden en aspirant-leden hebben toegang tot:
- a. de ledenvergadering van de afdeling waartoe zij behoren;
  - b. de ledenvergadering van de centrales, waartoe hun afdeling behoort;
  - c. de algemene vergaderingen.
- Zij zijn bevoegd in deze vergaderingen het woord te voeren.
- 16.2 De gewone leden hebben stemrecht in de algemene ledenvergadering en bij een ledenraadpleging. Dit recht gaat in op de eerste peildatum na aanvang van het lidmaatschap. Peildata zijn één januari en één juli.

- 16.3 Bij huishoudelijk reglement kan worden geregeld dat:
  - a. leden die willen deelnemen aan een algemene ledenvergadering zich tot een bepaalde termijn voor de aanvang van die vergadering dienen aan te melden;
  - b. leden die zich niet hebben aangemeld het recht om aan die vergadering deel te nemen verliezen;
  - c. leden die na aanmelding toch niet aan de vergadering deelnemen voor hun eerstvolgende registratie inschrijfgeld verschuldigd zijn.
- 16.4 Een lid kan één ander lid volmacht verlenen namens hem te stemmen in de algemene ledenvergadering. Een lid kan niet meer dan twee volmachtstemmen uitbrengen. Het verlenen en intrekken van een volmacht geschiedt volgens door het hoofdbestuur voor te schrijven modellen. Een verleende volmacht is niet overdraagbaar.
- 16.5 Het stemrecht bij ledenraadplegingen is persoonlijk en niet overdraagbaar.
- 16.6 De gewone leden hebben stemrecht in de ledenvergadering van de afdeling waartoe zij behoren. Dit stemrecht is persoonlijk en niet overdraagbaar.
- 16.7 Onverminderd het bepaalde in artikel 31 kan in door de algemene vergadering vast te stellen reglementen op de kandidaatstelling voor leden van de vertegenwoordigende lichamen worden bepaald, dat in vergaderingen waarin een kandidatenlijst wordt vastgesteld in specifiek te omschrijven situaties aan eveneens aan te duiden leden geen stemrecht toekomt.
- 16.8 Voorzover de uit het lidmaatschap voortvloeiende rechten en verplichtingen van de leden niet worden geregeld in de statuten, worden zij geregeld in het huishoudelijk reglement en in andere door de algemene vergadering vast te stellen reglementen van de VVD.

hoofdstuk 3: Organisatie.

artikel 17: Afdelingen.

- 17.1 Elke gemeente behoort tot één afdeling. Het hoofdbestuur bepaalt tot welke afdeling een gemeente behoort.
- 17.2 In elke gemeente, waarin ten minste tien leden van de VVD hun woonplaats hebben, kan door de leden één afdeling worden opgericht.
- 17.3 De vorming geschiedt door een besluit van een vergadering, waarvoor alle in de desbetreffende gemeente wonende leden van de VVD worden uitgenodigd.
- 17.4 Het besluit tot vorming behoeft de goedkeuring van het hoofdbestuur en treedt eerst in werking nadat deze goedkeuring is verleend. Alvorens de goedkeuring te verlenen, hoort het hoofdbestuur het bestuur van de kamercentrale tot welker gebied de desbetreffende gemeente behoort.
- 17.5 Een afdeling, die op één januari van enig jaar minder dan vijftientig leden telt, kan door het hoofdbestuur, gehoord het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort alsmede gehoord het bestuur van de afdeling zelf, worden ontbonden.
- 17.6 Tegen een besluit tot ontbinding als bedoeld in artikel 17.5 staat voor de leden behorende tot de betrokken afdeling beroep open bij de commissie van beroep.
- 17.7 Een afdeling waarvan het gebied één gemeente omvat, kan overeenkomstig bij huishoudelijk reglement vast te stellen regels in één of meer gedeelten van die gemeente onderafdelingen instellen.
- 17.8 Het hoofdbestuur kan, gehoord de betreffende kamercentrale en afdeling, besluiten tot toestemming in dan wel intrekking van de mogelijkheid, dat een afdeling meer dan één gemeente omvat.
- 17.9 Indien binnen een afdeling (bestuurlijk) een onwerkbaar situatie is ontstaan, die nadelig is voor de VVD, heeft het hoofdbestuur de mogelijkheid om deze afdeling op te heffen dan wel samen te voegen met een andere afdeling. Het bepaalde in artikel 17.6 is van overeenkomstige toepassing.

artikel 18: Organisatie en werkzaamheden van afdelingen en centrales.

- 18.1 De organisatie van afdelingen en centrales wordt geregeld in het huishoudelijk reglement.
- 18.2 De werkzaamheden van afdelingen en centrales worden, voorzover niet in deze statuten omschreven, geregeld in het huishoudelijk reglement en in andere door de algemene vergadering vast te stellen reglementen.

hoofdstuk 4: De algemene vergadering.

artikel 19: Algemene vergadering.

- 19.1 De algemene vergadering is het hoogste orgaan van de VVD.
- 19.2 Haar komen alle bevoegdheden toe, die niet door de wet of deze statuten aan andere organen zijn opgedragen.
- 19.3 De algemene vergadering kan slechts rechtsgeldige besluiten nemen inzake onderwerpen, die in de agenda voor de betrokken vergadering zijn vermeld.
- 19.4 De algemene vergadering kan besluiten tot een ledenraadpleging. Het huishoudelijk reglement geeft nadere bepalingen omtrent het houden van een ledenraadpleging. De uitslag van een ledenraadpleging heeft de kracht van een besluit van de algemene vergadering.
- 19.5 De algemene vergadering bestaat uit twee kamers: de algemene vergadering van afgevaardigden en de algemene ledenvergadering. Deze kamers vergaderen altijd gezamenlijk. De besluitvorming bij een agendapunt door de algemene vergadering geschiedt echter ofwel in de algemene vergadering van afgevaardigden, ofwel in de algemene ledenvergadering.
- 19.6 De agenda geeft ondubbelzinnig aan door welke kamer de besluitvorming over een agendapunt plaatsvindt, met inachtneming van de volgende bepalingen:
  - a. de besluitvorming over politieke onderwerpen en het verlenen van eretitels vindt plaats in de algemene ledenvergadering, dit betreft in ieder geval de bevoegdheden genoemd in de artikelen 6, 12 en 28 alsmede het besluit tot een ledenraadpleging over politieke onderwerpen;
  - b. bij huishoudelijk reglement kan worden bepaald dat de besluitvorming over teksten waarop naar verwachting grote aantallen amendementen zullen worden ingediend in afwijking van het bepaalde in dit artikellid plaats vindt in de algemene vergadering van afgevaardigden;
  - c. de besluitvorming over statuten en reglementen vindt plaats in de algemene vergadering van afgevaardigden, dit betreft in ieder geval de bevoegdheden genoemd in de artikelen 4, 16, 18, 24, 33, 34 en 35;
  - d. de besluitvorming over de overige onderwerpen vindt plaats in de algemene ledenvergadering.

artikel 20: Jaarlijkse algemene vergadering.

- 20.1 Het hoofdbestuur roept de leden bijeen voor de jaarlijkse algemene vergadering, te houden voor één juni, op de wijze zoals in het huishoudelijk reglement is geregeld.
- 20.2 In deze vergadering brengt het hoofdbestuur in ieder geval zijn jaarverslag uit, legt rekening en verantwoording af over zijn in het afgelopen boekjaar gevoerd beleid, worden de periodiek openvallende plaatsen in het hoofdbestuur vervuld en wordt de contributie in de regel vastgesteld.
- 20.3 Bij de behandeling van de rekening en verantwoording wordt de algemene vergadering voorgelicht door een financiële commissie bestaande uit drie leden, die daartoe met hun plaatsvervangers voor de duur van één jaar door de jaarlijkse algemene vergadering worden gekozen.
- 20.4 De goedkeuring van de rekening en verantwoording door de algemene vergadering ontheft het hoofdbestuur van zijn aansprakelijkheid voor het in het verstreken jaar gevoerde beleid, voor zover daarvan uit die rekening en verantwoording blijkt.

artikel 21: Bijeenroeping algemene vergadering.

- 21.1 Het hoofdbestuur roept voorts de algemene vergadering bijeen zo dikwijls het dit wenselijk vindt of wanneer het daartoe volgens de wet of de statuten verplicht is.
- 21.2 De bijeenroeping geschiedt op een termijn van ten minste twee weken door toezending aan de besturen van alle afdelingen en kamercentrales van een uitnodiging die tijd en plaats van de vergadering en de te behandelen onderwerpen vermeldt.
- 21.3 Het hoofdbestuur roept een algemene vergadering bijeen op een termijn van niet langer dan vier weken na indiening van een schriftelijk verzoek daartoe door:
  - a. ten minste één tiende van de leden, of
  - b. één of meer afdelingen, die samen bevoegd zijn tot het uitbrengen van ten minste één tiende gedeelte van de stemmen in de algemene vergadering.
- 21.4 Indien aan het in artikel 21.3 vermelde verzoek niet binnen twee weken is voldaan, kunnen de verzoekers zelf tot die bijeenroeping overgaan op de wijze waarop het hoofdbestuur de algemene vergadering bijeenroept of bij advertentie in ten minste één in het gehele land verspreid veel gelezen dagblad.

- 21.5 De leiding van de algemene vergadering is in handen van de voorzitter van het hoofdbestuur of degene die de voorzitter vervangt.
- 21.6 Als de algemene vergadering is bijeengeroepen op de in artikel 21.4 omschreven wijze kan zij zelf in haar leiding voorzien.

artikel 22: Stemrecht algemene vergadering van afgevaardigden.

- 22.1 Het stemrecht in de algemene vergadering van afgevaardigden wordt uitsluitend uitgeoefend door afgevaardigden van de afdelingen.
- 22.2 Deze afgevaardigden worden benoemd door de ledenvergadering van die afdeling. Hiervan wordt tijdig schriftelijk opgave gedaan aan het hoofdbestuur. Als de ledenvergadering geen afgevaardigden heeft benoemd, treden de bestuursleden van de afdeling in ieder geval als zodanig op.
- 22.3 Iedere afgevaardigde stemt in de algemene vergadering zonder last, naar vrije overtuiging.
- 22.4 De afgevaardigden kunnen hun vertegenwoordiging overdragen mits:
  - a. de vertegenwoordiging wordt overgedragen aan één of meer afgevaardigde(n) van een andere afdeling binnen de eigen kamercentrale,
  - b. de afgevaardigde niet meer dan vijftien stemmen namens ten hoogste zes afdelingen uitbrengt,
  - c. overdracht van de vertegenwoordigingsbevoegdheid plaatsvindt aan de hand van een door het hoofdbestuur voor te schrijven model, zonder mogelijkheid van substitutie en
  - d. overdracht van vertegenwoordigingsbevoegdheid plaatsvindt uiterlijk vóór de aanvang van de vergadering.
- 22.5 Behoudens het in artikel 22.6 bepaalde wordt voor iedere vijftig leden van een afdeling per één januari onderscheidenlijk één juli (de meest recente datum) van het lopende jaar één stem uitgebracht; daarbij wordt het aantal leden van elke afdeling naar boven afgerond tot vijftig of een veelvoud daarvan.
- 22.6 Voor afdelingen, die na één januari onderscheidenlijk één juli zijn opgericht of waarvan de grenzen na die data gewijzigd zijn, wordt het aantal stemmen op de in artikel 22.5 bepaalde wijze vastgesteld op grondslag van het aantal leden, dat één week voor de dag der vergadering tot die afdeling behoort.

artikel 23: Voorstellen aan de algemene vergadering.

- 23.1 Het hoofdbestuur heeft de bevoegdheid voorstellen aan de algemene vergadering te doen.
- 23.2 Onverminderd het bepaalde in artikel 21.3 hebben de ledenvergaderingen van afdelingen en kamercentrales de bevoegdheid vóór een door het hoofdbestuur te bepalen en tijdig bekend te maken datum voorstellen bij het hoofdbestuur in te dienen, die in de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering dienen te worden behandeld. Bij het huishoudelijk reglement kan worden bepaald, dat aan daarbij in te stellen commissies en groepen een soortgelijke bevoegdheid wordt toegekend. Indien in een kalenderjaar de algemene vergadering vaker bijeengeroepen wordt, kan het hoofdbestuur besluiten dat de bepalingen van dit artikellid op overeenkomstige wijze van toepassing zijn.
- 23.3 Het hoofdbestuur, de ledenvergaderingen van afdelingen en kamercentrales, alsmede de bij huishoudelijk reglement aangewezen commissies en groepen hebben de bevoegdheid schriftelijk gemotiveerde amendementen in te dienen op de voorstellen, die in de algemene vergadering aan de orde komen. Bij huishoudelijk reglement kunnen regelingen worden gesteld omtrent de wijze van indiening en behandeling van dergelijke amendementen.
- 23.4 Het hoofdbestuur is bevoegd zijn voorstellen te wijzigen; met toestemming van de algemene vergadering komt eenzelfde bevoegdheid toe aan indieners van voorstellen en amendementen.

artikel 24: Reglementen.

- 24.1 De algemene vergadering stelt een huishoudelijk reglement en overige reglementen vast; deze mogen niet in strijd zijn met de wet, statuten en met het beginselprogramma.
- 24.2 Bij huishoudelijk reglement en overige reglementen kunnen andere dan in de statuten genoemde organen worden ingesteld en tevens de samenstelling en bevoegdheden daarvan worden geregeld.

hoofdstuk 5: Het hoofdbestuur.

artikel 25: Hoofdbestuur.

- 25.1 De VVD wordt bestuurd door een hoofdbestuur.
- 25.2 Het hoofdbestuur bestaat uit ten minste zeven en ten hoogste dertien leden; het aantal leden van het hoofdbestuur wordt door de algemene vergadering bepaald.
- 25.3 Het hoofdbestuur bestaat uit de volgende in functie benoemde leden:
  - a. De voorzitter;
  - b. De vice-voorzitter(s);
  - c. De algemeen secretaris;
  - d. De landelijk penningmeester;alsmede de niet in functie benoemde:
  - e. Overige leden.
- 25.4 De vergaderingen van het hoofdbestuur worden met adviserende stem bijgewoond door:
  - a. De voorzitter van de VVD-Bestuurdersvereniging en de voorzitter van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie of hun respectievelijke vervanger;
  - b. De voorzitter van elke VVD-Kamerfractie en de vertegenwoordiger van de VVD-leden in het Europees Parlement of hun vervanger.
- 25.5 De leden van het hoofdbestuur worden uit de gewone leden gekozen door de algemene vergadering.
- 25.6 De taken van de (overige) leden van het hoofdbestuur worden, voorzover niet voortvloeiend uit de statuten of reglementen van de VVD, elk jaar door het hoofdbestuur vastgesteld en kenbaar gemaakt aan de leden.
- 25.7 Zowel het hoofdbestuur als de ledenvergadering van elke afdeling zijn bevoegd voor elke te voorziene plaats in het hoofdbestuur één of meer kandidaten te stellen.
- 25.8 Bij de in het huishoudelijk reglement te bepalen termijnen met betrekking tot de kandidaatstelling van leden van het hoofdbestuur bij het vervullen van vacatures, zowel bij periodiek als bij tussentijds openvallende plaatsen, dient ten minste het volgende in acht te worden genomen:
  - a. Tussen het moment van de kennisgeving, dat een plaats in het hoofdbestuur vervuld dient te worden wegens tussentijds of periodiek aftreden en het begin van de termijn waarbinnen kandidaten kunnen worden gesteld, dient één week te verlopen;

- b. De termijn waarbinnen kandidaten kunnen worden gesteld dient ten minste zes weken te bedragen;
  - c. Tussen de verzending van de vergaderstukken waarin de kandidaten zijn vermeld en de algemene vergadering waarin de stemming plaatsvindt dienen ten minste twee weken te verlopen.
- 25.9 Indien één of meer leden van het hoofdbestuur tijdelijk niet in staat zijn hun functie te vervullen of indien tussentijds een plaats openvalt in het hoofdbestuur, blijven de overige leden bevoegd en kunnen uit hun midden één of meer leden aanwijzen de functie te vervullen totdat het betrokken lid zijn functie weer kan vervullen dan wel totdat de jaarlijkse algemene vergadering in de opengevallen plaats voorziet.
- 25.10 Het hoofdbestuur wordt bijeengeroepen zo dikwijls als de voorzitter of een drietal leden van het hoofdbestuur dit wenselijk oordeelt, maar ten minste tienmaal per jaar.

artikel 26: Zittingsduur leden hoofdbestuur.

- 26.1 De leden van het hoofdbestuur worden gekozen voor de tijd van drie jaar en zijn éénmaal herkiesbaar. Elk jaar treedt één derde of nagenoeg één derde af aan de hand van een op te maken rooster van aftreden.
- 26.2 Een lid van het hoofdbestuur, dat is gekozen ter vervulling van een tussentijds opengevallen plaats, treedt af in de jaarlijkse algemene vergadering waarin die plaats volgens het rooster van aftreden ingevuld had moeten worden en is tweemaal herkiesbaar.
- 26.3 Leden van het hoofdbestuur zijn na een onafgebroken zittingsduur van ten minste zes jaar, (met inachtneming van hetgeen in artikel 26.2 is gesteld) gedurende één jaar niet herkiesbaar.
- 26.4 Voor de toepassing van dit artikel wordt:
- a. Een onderbreking van het lidmaatschap van het hoofdbestuur gedurende minder dan één jaar buiten beschouwing gelaten;
  - b. De tijdsduur die verstrijkt tussen twee opeenvolgende jaarlijkse algemene vergaderingen met één jaar gelijkgesteld.
- 26.5 De algemene vergadering heeft het recht leden van het hoofdbestuur te schorsen dan wel te ontslaan.

artikel 27: Taken hoofdbestuur.

- 27.1 Het hoofdbestuur is belast met de algemene leiding van de VVD en met de uitvoering van de besluiten van de algemene vergadering.
- 27.2 Het hoofdbestuur pleegt periodiek overleg met de voorzitters van de besturen van de kamercentrales of met hun plaatsvervangers.
- 27.3 In het onder artikel 27.2 bedoelde overleg dienen ten minste aan de orde te worden gesteld: de begroting, de jaarplannen, de adviezen inzake kandidatenlijsten, de belangrijke te vervullen vacatures, alsmede belangrijke organisatorische en huishoudelijke aangelegenheden.
- 27.4 Tot het onder artikel 27.2 bedoelde overleg kan het hoofdbestuur andere personen toelaten.
- 27.5 Het hoofdbestuur is bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten tot het verkrijgen, vervreemden of bezwaren van registergoederen en tot het aangaan van overeenkomsten waarbij de VVD zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een ander sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt.
- 27.6 Het hoofdbestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid en op een in het huishoudelijk reglement te bepalen wijze, taakonderdelen te laten uitvoeren door partijcommissies, landelijke commissies of ad hoc commissies.

hoofdstuk 6: Bijzondere organen.

artikel 28: Partijraad.

- 28.1 Er is een partijraad, die in politiek opzicht een adviserende en stimulerende taak heeft.
- 28.2 Daarenboven kan de partijraad in voorkomend geval politieke uitspraken doen en politieke besluiten nemen namens de VVD, met inbegrip van het besluit tot het houden van een ledenraadpleging over een politiek onderwerp.
- 28.3 De samenstelling van de partijraad wordt geregeld bij huishoudelijk reglement.
- 28.4 De partijraad kan al dan niet gevraagd adviezen geven aan de algemene vergadering, het hoofdbestuur en de fracties in de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en de VVD-leden in het Europees Parlement.
- 28.5 De algemene vergadering kan te allen tijde over de in artikel 28.2 bedoelde uitspraken en standpunten een ander standpunt innemen, hetwelk alsdan geldt als het standpunt van de vereniging.

artikel 29: Commissie van beroep.

- 29.1 Er is een commissie van beroep, bestaande uit één voorzitter, twee leden en drie plaatsvervangende leden door de algemene vergadering uit de leden te benoemen voor een periode van drie jaar. Deze periode kan éénmaal met drie jaar verlengd worden, tenzij er sprake is van benoeming in een tussentijdse vacature in welk geval de periode tweemaal met drie jaar kan worden verlengd.
- 29.2
  - a. In de agenda voor de desbetreffende algemene vergadering maakt het hoofdbestuur melding van het periodieke aftreden van de commissie van beroep en welke kandidaten het hoofdbestuur stelt voor de functie van voorzitter, lid en plaatsvervangend lid.
  - b. Tevens maakt het hoofdbestuur de mogelijkheid bekend voor de ledenvergaderingen van afdelingen om gedurende een termijn van ten minste zes weken, voor de functie van voorzitter, lid en plaatsvervangend lid, kandidaten te stellen.
  - c. Deze kandidaatstelling door de ledenvergadering van de afdeling is slechts geldig indien van elke te stellen kandidaat een korte levensbeschrijving is bijgevoegd en vergezeld

- wordt van een schriftelijke bereidverklaring van de kandidaat om de kandidatuur te aanvaarden.
- d. In een tussentijdse vacature wordt voorzien in de eerstvolgende algemene vergadering die meer dan tien weken na het ontstaan van de vacature plaatsvindt.
- 29.3 De commissie van beroep neemt kennis van en doet onherroepelijk uitspraak in beroep, dat is ingesteld tegen:
- a. Een niet-toelating als bedoeld in artikel 14.1;
  - b. Het niet voldoen aan het verzoek tot een bepaalde afdeling te behoren als bedoeld in artikel 14.5;
  - c. Een opzegging van het lidmaatschap door het hoofdbestuur als bedoeld in artikel 15.3 onder c en d ;
  - d. Een ontzetting als bedoeld in artikel 15.4;
  - e. Een ontbinding van een afdeling als bedoeld in artikel 17.5 dan wel 17.9.
- 29.4 Voorts neemt de commissie van beroep kennis van en doet onherroepelijk uitspraak in beroepen die zijn ingesteld krachtens het huishoudelijk reglement.
- 29.5 Het beroep wordt ingesteld bij aangetekende brief en wel op straffe van niet ontvankelijkheid, binnen één maand na ontvangst van de kennisgeving van het besluit waartegen beroep wordt ingesteld; in deze kennisgeving is het recht van beroep vermeld, alsmede de termijn waarbinnen en de wijze waarop beroep moet worden ingesteld.
- 29.6 Indien de commissie van beroep geen uitspraak heeft gedaan binnen zes maanden nadat het beroep is ingesteld, wordt dit beroep geacht gegrond te zijn verklaard en vervalt het besluit waartegen beroep is ingesteld met ingang van de dag volgende op die waarop de uitspraak uiterlijk had moeten worden gedaan.

hoofdstuk 7: Overige bepalingen.

artikel 30: Informatiebeheer.

- 30.1 Binnen de VVD bijgehouden persoonsgegevens worden uitsluitend gebruikt voor de activiteiten van de VVD en statutair specifiek met de VVD verbonden organisaties. Zij worden alleen ter kennis gebracht aan degenen die voor bedoelde activiteiten over die gegevens moeten beschikken.
- 30.2 Het hoofdbestuur kan leden mogelijkheden bieden voor digitale communicatie en hieraan nadere voorwaarden verbinden.
- 30.3 Daar waar in of krachtens de statuten, het huishoudelijk reglement of door de algemene vergadering vastgestelde reglementen schriftelijke informatie-uitwisseling is voorgeschreven, kan het hoofdbestuur bepalen dat door haar aan te wijzen vormen van digitale communicatie als aanvullende mogelijkheid hieraan worden gelijkgesteld.

artikel 31: Kandidatuur.

- 31.1 Zij die overigens het recht hebben vergaderingen van (de besturen van) de VVD, centrales of afdelingen bij te wonen, worden niet tot die vergaderingen of bijeenkomsten toegelaten indien en zolang daarin een functie in een bestuur of een plaats op een (voorlopige) kandidatenlijst voor enig vertegenwoordigend lichaam wordt besproken en in stemming gebracht, waarbij zij zelf betrokken zijn; zij mogen eerst dan weer tot de vergadering of bijeenkomst worden toegelaten nadat de besprekingen en de stemmingen over functies of plaatsen geheel zijn gesloten.
- 31.2 Het in artikel 31.1 vervatte verbod geldt niet voor de tijd die nodig is om de betrokkene op eigen verzoek, op verzoek van het bestuur of op verzoek van de vergadering inlichtingen te laten geven, maar dan uitsluitend voor de tijd die daartoe nodig is.
- 31.3
  - a. De vergadering kan besluiten - in afwijking van artikel 31.1 - alle kandidaten toe te laten tot de ledenvergadering en deel te laten nemen aan de besprekingen en stemmingen ook over die functies en plaatsen waarbij zij zelf zijn betrokken.
  - b. Dit besluit dient te zijn genomen in een voorafgaande vergadering, waarin niet tevens de beraadslagingen over de kandidaten plaatsvinden.

c. Bij door de algemene vergadering vastgesteld reglement, kunnen aan de in dit artikellid genoemde mogelijkheid nadere vereisten worden gesteld.

artikel 32: Onverenigbaarheid van functies.

- 32.1 Het lidmaatschap van het hoofdbestuur is onverenigbaar met het lidmaatschap van:
- a. De Tweede Kamer;
  - b. De Eerste Kamer;
  - c. Het Europees Parlement;
  - d. De commissie van beroep;
  - e. De financiële commissie als genoemd in artikel 20.3.
- 32.2 Het lidmaatschap van het bestuur van een centrale is onverenigbaar met het lidmaatschap van:
- a. De provinciale staten;
  - b. De financiële commissie die bij de behandeling van de rekening en verantwoording de ledenvergadering van de centrale terzake voorlicht.
- 32.3 Het lidmaatschap van het afdelingsbestuur is onverenigbaar met het lidmaatschap van:
- a. De gemeenteraad;
  - b. De financiële commissie die bij de behandeling van de rekening en verantwoording de ledenvergadering van de afdeling terzake voorlicht.
- 32.4 Wie bij meer dan één laag uit gemeente, provincie, Rijk of Europese Unie volksvertegenwoordiger of dagelijks bestuurder is, kan bij geen van die vier lagen een voorlopige kandidatuur voor de verkiezing tot volksvertegenwoordiger aanvaarden. tenzij de ledenvergadering die besluit over de voorbereiding van de betreffende kandidaatstelling, deze beperking heeft opgeheven.

artikel 33: Onvoorziene omstandigheden.

- 33.1 In alle de gehele VVD betreffende gevallen waarin door de statuten, het huishoudelijk reglement of andere reglementen niet is voorzien, beslist het hoofdbestuur als de algemene vergadering niet bijeen is; van zodanige besluiten doet het hoofdbestuur op voldoende duidelijke wijze mededelingen aan de leden.
- 33.2 Indien een bepaling van de statuten, het huishoudelijk reglement of andere reglementen aanleiding geeft tot meer dan één uitlegging zal de uitlegging van het hoofdbestuur bindend zijn voor de VVD, haar organen en haar leden, tenzij later de algemene vergadering een andere uitlegging

geeft; in zodanig geval wordt de uitlegging van het hoofdbestuur geacht in de statuten, het huishoudelijk reglement of andere reglementen opgenomen te zijn geweest tot het besluit van de algemene vergadering; alle dienovereenkomstig vóór het besluit van de algemene vergadering verrichte handelingen of genomen besluiten behouden hun rechtskracht.

- 33.3 De commissie van beroep is niet gebonden aan de in artikel 33.2 genoemde bindende uitspraak van het hoofdbestuur, met uitzondering van het bepaalde in de reglementen op de kandidaatstelling voor de vertegenwoordigende lichamen.

artikel 34: Wijziging statuten.

- 34.1 Voorstellen tot wijziging van de statuten of van het huishoudelijk reglement kunnen alleen in behandeling worden genomen indien zij in de agenda voor de algemene vergadering zijn vermeld en de woordelijke tekst van elke voorgestelde wijziging voor de leden beschikbaar is.
- 34.2 Een besluit tot statutenwijziging vereist een gekwalificeerde meerderheid van stemmen.
- 34.3 Wijziging van de statuten treedt in werking op de datum van het passeren van de desbetreffende notariële akte of op een zodanige latere datum als in het besluit is bepaald.

artikel 35: Ontbinding van de partij.

- 35.1 Een besluit tot ontbinding kan slechts worden genomen door de algemene vergadering in een daartoe bijeengeroepen vergadering, die ten minste acht weken tevoren moet worden uitgeschreven onder uiteenzetting van de redenen die tot het voorstel tot ontbinding hebben geleid en verder voldoet aan de wettelijke vereisten.
- 35.2 Een besluit tot ontbinding vereist een gekwalificeerde meerderheid van stemmen.
- 35.3 Een afschrift van de agenda voor deze algemene vergadering wordt bovendien zoveel mogelijk aan alle gewone leden persoonlijk gezonden.
- 35.4 Aan de baten, voorzover niet nodig voor het voldoen van de schulden, geeft het ontbindingsbesluit een met het doel van de VVD strokende bestemming.
- 35.5 Ingeval van ontbinding geschiedt de vereffening door het hoofdbestuur met inachtneming van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek.

Vastgesteld door de algemene vergadering (102e) te Rotterdam op 28 en 29 mei 1999 en gewijzigd door de algemene vergadering (107e) te Veldhoven op 12 en 13 april 2002, door de algemene vergadering (114e) te Veldhoven op 28 en 29 november 2003, door de algemene vergadering (116e) te Noordwijkerhout op 26 en 27 november 2004 en laatstleden door de algemene vergadering (118e) te Rotterdam op 17 december 2005.

In werking getreden op 1 januari 2006 door opneming in een notariële akte, verleden ten overstaan van notaris mr G.L. Maaldrink, Maaldrink Vermeulen Grooss Advocaten & Notarissen te Den Haag.

